Cena 15 cent. | Rok XV Nr. 73 (5058) | „VILNIAUS KURJERIS" | Środa, 3 kwietnia 1940 r. | 4 str.

KURJER WILEŃSKI

Adresas: Vilnius, Vysk. Matulevičiaus g-vė 4
Adres: Wilno, Biskupa Matulewicza 4
REDAKCJA, tel. 79 przyjmuje od godziny 11-ej do 14-ej
ADMINISTRACJA, tel. 99, czynna od godziny 9-ej do 20-ej bez przerwy.

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogł. tekstowe za 1 mm. 75 cnt., za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt. za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty 1 lt. za wiersz jednoszpaltowy. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 6 łam. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada.

W jaki sposób sprzymierzeńcy zaostrzą blokadę Niemiec?

Przede wszystkim ma być wstrzymana dostawa rudy i innych surowców z północy

Zapowiedzi angielskie

LONDYN. (Elta). Prasa londyńska w dniu 1 kwietnia zamieszcza rozważania swych korespondentów o tym, jak sprzymierzeńcy zamierzają zaostrzyć blokadę Niemiec. Korespondent „Daily Telegraph" pisze: „Premier Chamberlain w przemówieniu swym we wtorek wyraźnie oświadczył iż **sprzymierzeńcy nie mają chęci i zamiaru łamania prawa międzynarodowego. Jednak bezpieczeństwo Francji i Wielkiej Brytanii jak i bezpieczeństwo państw neutralnych domaga się wprowadzenia nowych metod blokady. Najwięcej efektywną bezpośrednią metodą byłoby wstrzymanie eksportu rudy szwedzkiej do Niemiec przez Narwick".**

Korespondent „News Chronicle" pisze: „**Wielka Brytania wstrzyma transport rudy żelaznej do Niemiec przez terytorialne wody Norwegii, gdyby nawet zażądałoby to pewnego technicznego złamania prawa miedzynarodowego".**

„Daily Express" donosi z Kopenhagi, iż Norwegia bada obecnie możliwości wstrzymania transportu rudy szwedzkiej przez port Narwick.

Dardanele znowu na widowni

LONDYN, (Elta). Reuter donosi, iż według miarodajnych kół londyńskich wiadomości o udzieleniu przez Turcję zgody na przepuszczenie floty przez Dardanele, aby wzmocnić blokadę na Morzu Czarnym są bezpodstawne. Koła te podkreślają, iż wszystkie państwa, które podpisały konwencję w Montreux zgodziły się, iż w razie wybuchu wojny, w której Turcja pozostałaby neutralną, żadne z nich nie będzie mogło wysyłać swoich okrętów wojennych przez Dardanele. Gdyby w wojnie brała udział Turcja to musiałaby ona zadecydować czy okręty wojenne mogłyby przepływać przez Dardanele czy nie. W wyjątkowych wypadkach Turcja mogłaby powziąć tę decyzję gdyby czuła się bezpośrednio zagrożoną. Według wiadomości Reutera sprzymierzeńcy nie starali się wskazać Turcji, iż znajduje się ona obecnie w bezpośrednim niebezpieczeństwie.

*

STAMBUŁ, (Elta). Dobrze informowane koła stambułskie w poniedziałek stanowczo zaprzeczyły wiadomościom, iż Turcja pozwoliła okrętom wojennym sprzymierzeńców przepłynąć przez cieśniny Dardanelskie.

Oświadczenie norweskiego min. Kohta

OSLO, (Elta). Minister spraw zagranicznych Norwegii Koht określił w rozmowie z specjalnym korespondentem Reutera neutralność Norwegii. Koht oświadczył, iż Norwegia jednakowo energicznie protestuje przeciwko łamaniu jej neutralności przez Niemcy lub przez Anglię. Norwegia więcej odczuwa straty materialne wyrządzone jej przez Niemcy. Łamanie neutralności przez W. Brytanię często nie naruszając materialnych interesów Norwegii, narusza jej honor i niezależność.

Dookoła arcycennej rudy i portu Narwick

Jak następnie donosi Elta z Oslo: Miarodajne koła norweskie w Londynie ogłosiły oświadczenie, które podaje, iż po rozpoczęciu wojny transport rudy szwedzkiej przez port Narwick do Niemiec był znacznie mniejszy niż w czasie pokoju. Zamknięcie portu Narwick dla tranzytu szwedzkiej rudy żelaznej mógłby nieznacznie wpłynąć na ogólną ilość eksportu tego surowca do Niemiec, ponieważ część rudy mogłaby być transportowana statkami z Luleaa lub innych portów szwedzkich, których zdolność wywozowa w związku z tym nie potrzebuje powiększania. Według obliczeń około 9/10 całej rudy szwedzkiej Niemcy mogłyby importować z tych portów. Należy pamiętać, iż tranzyt rudy szwedzkiej przez Narwick daje korzyści nie tylko Niemcom, gdyż wielkie ilości rudy wywożone przez ten port idzie do Wielkiej Brytanii, a wywóz przez Narwick rudy do Wielkiej Brytanii wykazuje tendencję znacznego wzrostu.

Według oficjalnej statystyki norweskiej Niemcy w styczniu 1939 roku przywiozły 487.890 ton, a w lutym 1939 roku 475.482 ton. W styczniu 1940 roku Niemcy importowały 281.740 ton, a w lutym br. 99.391 ton. Do Anglii wywieziono w styczniu 1939 roku 67.730 ton, a w lutym 1939 roku 70.234 ton. Natomiast w roku 1940 w styczniu wywieziono do Anglii 148.291 ton, a w lutym br. 131.855 ton. Gdy się mówi o transporcie rudy szwedzkiej do Niemiec przez terytorialne wody Norwegii, to należałoby sprawiedliwie stwierdzić, iż również statki wiozące rudę żelazną z Narwick do Wielkiej Brytanii korzystają z terytorialnych wód norweskich. Norwegia dozwalając na ten transport, nie zwracając uwagi na kierunek przeznaczenia wysyłanej rudy, zachowuje ściśle prawa i obowiązki państwa niewojującego.

Jeszcze o mowie Mołotowa

BUKARESZT, (Elta). Przemówienie Mołotowa komentowane było w Bukareszcie przychylnie. Z zadowoleniem w Bukareszcie podkreślono, iż zdaniem rządu Związku Sowieckiego nie ma żadnych przyczyn, któreby mogły doprowadzić do pogorszenia się stosunków Rumunii ze Związkiem Sowieckim. Następnie koła bukareszteńskie wyraziły zadowolenie, że Związek Sowiecki nadal prowadzić będzie politykę neutralności w stosunku do trzech wielkich państw wojujących.

Czy Anglia zablokuje Skagerak?

„Liet. Žinios": Kwestia blokady Skageraku jest obecnie jak się zdaje, jednym z najważniejszych celów w angielskiej polityce blokady. Przed kilku dniami pewien admirał angielski oświadczył, że zablokowanie Skageraku jest prawie niemożliwe. Jednak największe pisma londyńskie cały czas twierdzą, że blokada Skageraku jest obecnie najważniejszym punktem w całej blokadzie angielskiej. Obecnie w Skageraku panują niemieckie okręty wojenne, które chronią komunikację okrętową między Niemcami a Norwegią. W związku z tym, dążeniem angielskim jest istotna neutralizacja wód terytorialnych Norwegii. Obecnie bowiem bardzo trudno jest chwytać okręty niemieckie, przewożące po terytorialnych wodach norweskich rudę żelazną z Norwegii do Niemiec. Pisma angielskie twierdzą, że nawet Szwedzi przez port norweski Narwik eksportowali swą rudę żelazną do Niemiec. W-g pewnych pism angielskich, nawet blokada Skageraku nie przeszkodzi eksportowi żelaznej rudy ze Szwecji i Norwegii, gdyż można ten eksport kierować przez Bałtyk, narazie niedostępny dla Anglii. Francuskie „Figaro" wysunęło projekt rozrzucenia — przy pomocy samolotów — min magnetycznych na liniach okrętowych Bałtyku, coby go zablokowało.

Węgry chcą osiągnąć swe cele w sposób pokojowy

BUDAPESZT, (Elta). Premier Węgier Teleki, w oświadczeniu złożonym po powrocie z Rzymu między innymi zaznaczył, iż **Węgry** *dążą w miarę możliwości do osiągnięcia swych celów w sposób pokojowy.* Węgry zawsze zwracają uwagę na ogólne interesy Europy. Węgry szczególnie dążą do utrzymania pokoju nad Dunajem, gdzie zachowanie pokoju wypływa z ogólnych interesów Europy uniknięcia rozszerzenia wojny.

Dalsze penetracje niemieckie nad Dunajem

LONDYN (Elta). „Evening Standard" donosi, iż minister rolnictwa Rzeszy Darre udaje się we wtorek do Budapesztu na zwiedzenie wystawy rolniczej. Korzystając z okazji minister Darre przeprowadzi narady z ministrami rolnictwa Italii, Węgier i Jugosławii w sprawie stałej dostawy produktów rolniczych, nafty i surowców dla Niemiec. Według pisma narady te prowadzone będą w związku z decyzją sprzymierzeńców wzmocnienia blokady.

Jugosławia też zwiększyła budżet obrony państwa

BIAŁOGRÓD (Elta). Minister skarbu Szutej przy złożeniu sprawozdania o nowym budżecie państwa oświadczył iż w budżecie tegorocznym na rzecz obrony kraju przeznaczono o 38% więcej wydatków aniżeli w latach ubiegłych.

Historyczna depesza Daladier

do króla Gustawa V-go

Sprawy skandynawskie są w dalszym ciągu przedmiotem stałego zainteresowania czynników politycznych całego świata. Jak donosi Elta w dniu 1 kwietnia w obu izbach parlamentu szwedzkiego złożone zostały oświadczenia, które omawiają konflikt fińsko-sowiecki i stanowisko Szwecji. W oświadczeniu tym powiedziano, iż w okresie od pierwszych rokowań w Moskwie i aż do zawarcia umowy pokojowej rząd szwedzki wyraźnie powiadomił rząd fiński, iż Szwecja nie udzieli pomocy wojskowej gdyby zaatakowane były wyspy Alandzkie. Rząd Szwecji wyraźnie oświadczył rządom W. Brytanii i Francji, iż chociaż jest przygotowany ułatwić tranzyt materiałów wojennych i ochotników, w wspólnej międzynarodowej akcji nie brałby udziału. **Złożone oświadczenia potwierdzają, iż premier Daladier zwracał się telegraficznie do króla Gustawa o udzielenie ułatwień dla transportu armii sprzymierzeńców przez Szwecję. Król Gustaw odpowiadając wyraził życzenie, aby ze względu na możliwe skutki dla państw skandynawskich plan ten nie był wykonany. Oświadczenie podkreśla, iż rząd Szwecji przez cały czas rokowań nie wywierał na rząd Finlandii żadnego nacisku, a jednocześnie w miarę możliwości popierał ten rząd.**

Zdaje się, że to oświadczenie ma pewien związek z mową Churchil. Jakkolwiek brak jest wskazówek wyraźnych, wygląda to na tłomaczenie się ze swego stanowiska w konflikcie fińskim. Sprawa zbliżenia państw Bałtyckich była ostatnio omawiana we francuskiej półurzędówce.

Narady u premiera Reynaud

PARYŻ. (Elta). Reynaud w poniedziałek przyjął ambasadora Francji i Belgii Bargetona i ambasadora Francji we Włoszech Ponceta. W-g wiadomości Havasa, w b. tygodniu Reynaud przyjmie szereg dyplomatycznych przedstawicieli Francji, m. in. przedstawicieli w Turcji, Rumunii, Jugosławii i Holandii.

PARYŻ, (Elta). Havas ogłasza, iż rozpoczęte przez premiera Reynaud rozmowy z posłami Francji zagranicą są logicznym skutkiem narad najwyższej rady sprzymierzeńców w Londynie. Rządy Francji i W. Brytanii są zgodne wobec wspólnej wielkiej akcji politycznej. Obecnie należy wiedzieć z jakimi elementami można uskutecznić tę akcję.

Nowy zaciąg do marynarki włoskiej

PARYŻ (Elta). „Paris Soir" ogłasza następującą depeszę swego rzymskiego korespondenta: Ogłoszono rozporządzenie powołujące do służby 10 klas marynarzy. Powołanie ich umotywowane jest tym, iż nadszedł „czas szkolenia". Pozatym wszystkie parowce rybackie otrzymały rozkaz bezwłocznego powrotu do portu.

Sensacyjną mapę nowej Europy

podaje „Regime Fascista"

RZYM (Elta). „Regime Fascista" omawia plan wielkich państw zachodnich, organizacji nowej Europy po zakończeniu wojny. W-g pisma, Sumner Welles podczas pobytu w Paryżu rozmawiał również i z obecnym premierem Francji Reynaud który przedstawił plan angiel.-francuski organizacji nowej Europy. Celem głębszego zapoznania Wellesa z tymi projektami, pokazano mu mapę takiej Europy. Pismo dalej pisze, iż po wspomnianej rozmowie Reynaud i Sumner Welles zostali sfotografowani, a zdjęcie ich nadesłane zostało do prasy. Zdarzyło się, iż za plecami tych mężów stanu widać było plan nowej Europy, który został również przez to sfotografowany. Pismo konstatuje, iż w mapie tej ucieleśniona została idea polityczna Anglii i Francji. Nowe granice na tej mapie nie pozostawiają żadnych wątpliwości. **W-g tej mapy Niemcy są podzielone. Wszystkie prowincje Renu przyłączone zostaną do Francji. Bawaria oznaczona jest jako niepodległe państwo. Polska jest powiększona przyłączeniem Pomorza. Odbudowana również jest Czechosłowacja z czasów Benesza, która powiększona jest na rachunek Niemiec i Węgier. Odnowiona Austria sięga do Morza Adriatyckiego. Italia traci Wenecję, Julisko i całą Istrię.** Jak „Regime Fascista" zaznacza, jest to autentyczny dokument. Mapa ta dotyczy tylko Europy. Gdyby przedstawiała ona również i plany sięgające za granicę Europy to jak przypuszcza dziennik, można byłoby dowiedzieć się i o nowych granicach w Afryce, gdzie Libia byłaby podzielona pomiędzy Anglię i Francję. Abisynia, jak przypuszcza pismo, byłaby oddana Negusowi, pod opieką Anglii. Pismo wnioskuje w ten sposób, iż po zwycięstwie Anglii i Francji nad Niemcami, byłaby podzielona również i obecna Italia.

Ulice Białogrodu pod wodą

BIAŁOGRÓD. (Elta). Woda na Dunaju wciąż wzbiera. Jak obliczają w poniedziałek woda zalała jeszcze 250.000 hektarów ziemi. W Białogrodzie woda zalała wiele ulic.

Niemiecka Biała Księga

o współpracy Ameryki z Anglią i Francją

BERLIN. (Elta). W niemieckiej „Białej Księdze" wśród innych ogłoszonych dokumentów znajduje się pismo drugiego oddziału polskiego sztabu generalnego, skierowane do ministerstwa spraw zagranicznych i wręczone w dniu 8 sierpnia 1938 r. Przy pismie było załączone doniesienie polskiego attache wojskowego w Lizbonie. W piśmie tym m. in. powiedziano, iż angielska misja wojskowa, która w tym czasie znajdowała się w Portugalii, chciała porozumieć się w sprawie współpracy wojskowej Portugalii i Anglii. Admirał Wodehouse wraz ze sztabami wojennymi i marynarki Portugalii wyjaśnił żądania angielskie. Jednak wszystkie te propozycje były bojkotowane przez Portugalczyków, gdyż misja nie otrzymała odpowiedzi. W tej sprawie admirał Wodehouse naradzał się z ambasadorem W. Brytanii Selby, który polecił mu pozostanie w spokoju. Później Wodehouse wysłał pismo do Londynu, w którym podano: „Zwróciłem się z zapytaniem do Londynu czy mam im zagrażać, czy też poczekać. W każdym razie stawiam jeszcze większe żądania". Gen. portugalski Peiota Ecunha oświadczył, iż Portugalia w przyszłości będzie się opierała na związku z Anglią, gdyż Hiszpania zagraża bezpieczeństwu Portugalii. Członek angielskiej misji wojennej pułk. por. Chamberlain, oświadczył iż Europie grozi wojna. Oświadczył on: „Bluf Niemiec i Włoch jest dla nas zupełnie jasny. Podobnie jak większość młodych oficerów naszego sztabu, jestem także zdania, iż powinniśmy wkrótce rozpocząć wojnę".

„Zdaniem jego Anglia może polegać na współpracy ze St. Zjednoczonymi. Następnie w piśmie podano: „Zapytałem Chamberlaina, czy Anglia ma zamiar wprowadzić obowiązkową służbę wojskową. Odpowiedział on, iż narazie to nie jest przewidziane, gdyż Anglia będzie udzielała pomocy za pomocą swej marynarki i lotnictwa, dywizyj pancernych oraz za pomocą gospodarki i przemysłu. Forma udzielania pomocy podczas wojny mogłaby być zmieniona i rozszerzona aż do ogólnej mobilizacji. Członek angielskiej misji wojennej Daly oświadczył, iż w chwili obecnej znacznie są utrudnione zakupy materiału wojennego przez Niemcy. Wskazał on, iż wywóz materiału wojennego do Rumunii odbywa się w niepomyślnych warunkach. Angielskie zasoby wojenne w koloniach, a zwłaszcza w Indiach organizowane są na wielką skalę. W koloniach przygotowuje się wiele wojska. Już 2 lata jak są czynne szkoły wojenne, w których się kształcą oficerowie dla przyszłej wojny. W ten sposób Anglia stwarza silną organizację i przygotowuje się do przyszłego konfliktu. **Attache morski St. Zjednoczonych Gade oświadczył: „Ideowo stoimy w zupełności po stronie demokracyj europejskich. W obecnej chwili w St. Zjednoczonych badane są możliwości szybkiego udzielenia pomocy Anglii i Francji. Doszło jakoby do przekonania, iż pomoc nie może trwać rok, jak ub. wojny. W ciągu 7 do 10 dni od rozpoczęcia wojny, należy przesłać 1000 samolotów".** Pułk. Gade jest osobą zaufaną prezydenta Roosevelta i jego przyjacielem osobistym. Ma on wiele znajomych w Belgii i zaprzyjaźniony jest z królem belgijskim. Wobec Niemiec jest on nastrojony nieprzyjaźnie. Po przeprowadzeniu rozmów z Chamberlainem, Daly i Gadem doszedłem do wniosku iż wobec konfliktu będzie się odbywała wspólna współpraca".

BIAŁOGRÓD, (Elta). Korespondent berliński pisma „Politika" donosi, że przy niemieckim ministerstwie spraw zagranicznych został utworzony specjalny wydział celem badania dokumentów znalezionych w ministerstwie spraw zagranicznych Polski. Polityczne koła niemieckie oświadczają, iż dokumentów tych jest tak duża ilość, że możnaby było ogłosić jeszcze dwie czy trzy dodatkowe „Białe Księgi".

Amerykańska komisja do zbadania niemieckiej „Białej Księgi"

WASZYNGTON, (Elta). Przedstawiciel republikanów Fisch zaproponował w Izbie Poselskiej przyjęcie wniosku, na mocy którego byłaby utworzona komisja z 5 osób, celem zbadania korespondencji ogłoszonej w niemieckiej „Białej Księdze".

WASZYNGTON. (Elta). W poniedziałek w senacie Stanów Zjednoczonych podczas debatów o polityce handlowej ministra spraw zagranicznych Hulla rozpatrywano także sprawę ogłoszenia „Białej Księgi" w Niemczech. Senator Reynolds zwrócił się z prośbą, by złożyli oświadczenia ambasador Stanów Zjednoczonych w Paryżu Bullitt i podsekretarz stanu Welles. Pierwszy z nich miałby złożyć oświadczenie o autentyczności ogłoszonych w Berlinie dokumentów, zaś drugi o swych naradach w Europie.

Ambasador Kennedy stanowczo zaprzecza

Po stanowczym zaprzeczeniu ze strony prez. Roosevelta w związku z berlińską „Białą Księgą", złożył również zaprzeczenie i amb. St. Zjednoczonych amb. Kennedy. Ambasador St. Zjednoczonych z oburzeniem odparł wszystkie zarzuty, wysuwane w stosunku do jego osoby.

WASZYNGTON, (Elta). Havas donosi, iż ambasador St. Zjednoczonych w Paryżu Bullitt powraca na swe stanowisko ze St. Zjednoczonych w początku przyszłego tygodnia.

—(o)—

Sprawa wyjazdu Niemców z Litwy

„Desimt Centu": Jak wiadomo przybywa obecnie do Litwy z Niemiec specjalna komisja, która rejestruje osoby, które w swoim czasie mieszkały na rządzonych obecnie przez Niemcy byłych terenach Polski. Okazuje się, że cały szereg takich Niemców zostaje obecnie wywiezionych na rządzone przez Niemcy tereny byłego państwa polskiego wyłącznie tylko z kraju wileńskiego, gdyż wywiezienie to nie ma nic wspólnego z repatriacją wszystkich Niemców.

Wyjaśniło się mianowicie, że jeszcze przed rozpoczęcie działań wojennych między Polską a Niemcami, przywieziono do Wilna i kraju wileńskiego cały szereg Niemców z Gdańska i innych miast, którzy byli podejrzani o szpiegostwo. Obecnie specjalna komisja niemiecka właśnie tych Niemców chce przewieźć na ich dawne miejsce zamieszkania. (N)

Bezpośrednia komunikacja lotnicza Tallin—Sztokholm

Estońska prasa podaje, że samolot estońskiego towarzystwa żeglugi powietrznej dokonał wczoraj pierwszego próbnego lotu z Tallina do Sztokholmu i z powrotem.

Z dniem 10 bm. uruchomiona zostaje normalna pasażerska komunikacja lotnicza między stolicą Estonii i Sztokholmem. Samoloty odlatywać i przylatywać będą codziennie.

(d).

Powódź w Stanach Zjednoczonych

NOWY YORK. (Elta). **Na skutek odwilży w różnych miejscowościach Stanów Zjednoczonych nastąpiła powódź, a zwłaszcza w stanach Pensylwanii, New Jersey, Zachodniej Wirginii i Nowego Yorku. Straty wynoszą kilkanaście milionów dolarów. Na skutek powodzi zginęło 15 ludzi, zaś około 50.000 pozostało bez dachu nad głową. Niedaleko Wilkesbarre w stanie Pensylwanii wybuchły dwa tanki benzynowe, w których się znajdowało po 100 tysięcy galonów benzyny.**

Zwinięcie przedstawicielstw zagr. w generalnym gubernatorstwie

BERLIN. (Elta). Miarodajne urzędy potwierdzają wiadomość, iż w gubernii generalnej zostały zwinięte wszystkie zagraniczne przedstawicielstwa dyplomatyczne. Na prośbę niektórych przedstawicielstw czas likwidacyjny został im przedłużony. W dniu 26 marca wszyscy dyplomaci zagraniczni z wyjątkiem chorych, opuścili już gubernię generalną.

Mołotow o stosunkach Z. S. S. R. z państwami Bałtyckimi

KAUNAS. (Elta). Prezes rady komisarzy ludowych Zw. Sowieckiego i komisarz spraw zagranicznych Mołotow w swym wielkim przemówieniu wygłoszonym w dniu 29 marca na posiedzeniu plenarnym najwyższej rady Sowietów, mówiąc o stosunkach z państwami bałtyckimi, oświadczył: „Zawarcie umowy pokojowej z Finlandią zakończyło wykonanie zadania, którego sięgnęliśmy od roku ubiegłego, celem zapewnienia bezpieczeństwa Zw. Sowieckiego od strony morza Bałtyckiego. Umowa ta jest koniecznym uzupełnieniem trzech umów o pomocy obopólnej zawartych z Estonią, Łotwą i Litwą. Na podstawie półrocznego doświadczenia od zawarcia tych umów pomocy obopólnej można wysunąć wyraźnie określone dodatnie wnioski wobec umów z państwami bałtyckimi. Należy stwierdzić, że umowy Związku Sowieckiego z Estonią, Łotwą i Litwą przyczyniły się do wzmocnienia międzynarodowych pozycji tak ze strony Zw. Sowieckiego, jak też Estonii, Łotwy i Litwy. Mimo zastraszeń, którymi się zajmowali stuprocentowe koła imperialistyczne wrogo nastrojone przeciwko Zw. Sowieckiemu, niczym nie ucierpiała niepodległość państwa oraz niezależność polityczna Estonii Łotwy i Litwy, zaś stosunki gospodarcze tych krajów znacznie się rozszerzyły ze Zw. Sowieckim. Wykonanie umów z Estonią, Łotwą i Litwą odbywa się poprawnie i stwarza możliwości dalszego polepszenia się stosunków między Zw. Sowieckim i tymi państwami".

Plan oszczędności Keynesa będzie wprowadzony w Anglii?

LONDYN. (Elta). We wtorek cały szereg pism londyńskich na podstawie oświadczeń różnych ekonomistów przestrzega społeczeństwo Anglii, iż celem odpowiedniego finansowania wojny prawdopodobnie Anglia będzie musiała wprowadzić w życie słynny plan oszczędności Keynesa lub podwyższyć stopę podatkową.

Niemieckie samoloty nad Belgią

BRUKSELA. (Elta). W poniedziałek wielka ilość obcych samolotów przeleciało nad terytorium Belgii, a zwłaszcza nad okręgiem Brukseli. Belgijskie baterie przeciwlotnicze ostrzeliwały te samoloty. W-g Havasa jeden samolot został rozpoznany. Był to samolot niemiecki.

BRUKSELA. (Elta). Belgijska agencja telegraficzna donosi, iż w dniu 1 kwietnia nad terytorium Belgii przeleciały samoloty niemieckie.

Walki powietrzne na froncie zachodnim

PARYŻ, (Elta). W dniu 1 kwietnia wieczorem dowództwo naczelne ogłosiło następujący komunikat: „Odbyło się kilka nadzwyczaj silne strzelanie artylerii na obszarze znajdującym się na zachód od Saary. Po obu stronach żywą działalność okazało lotnictwo Odbyło się kilka spotkań powietrznych, o których wynikach jeszcze nie wiadomo. Wszystkie samoloty nasze powróciły do swych baz. W dniu 31 marca jeden oddział naszych samolotów wywiadowczych spotkał się z o wiele liczniejszym nieprzyjacielem. Dwa nasze samoloty zostały strącone. Jeden lotnik uratował się na spadochronie. Inne samoloty powróciły do swych baz.

TELEFONEM Z KOWNA

Skazani za dezercję

Wczoraj Sąd Wojenny za dezercję do Polski skazał Jana Krzywca na 12 lat, Bronisława Jasewicza na 11 i Mateusza Dubowskiego na 10 lat więzienia ciężkich robót.

Przedłużenie urzędowania o pół godz.

Rada Ministrów na okres od 1 kwietnia do 30 września 1940 roku przedłużyła okres urzędowania we wszystkich instytucjach państwowych i samorządowych o pół godziny. Będzie ono trwało zatem od 8 do 15 g.

Niemen ruszył

Wczoraj o godz. 14 ruszył Niemen. Tworzyły się jednak zatory w okolicy samego miasta i pod Czerwonym Dworem odległym od Kowna około 20 km. Niebezpieczeństwo powodzi w Kownie jest bardzo aktualne.

Dwa nowe gimnazja żydowskie w Wilnie

Ministerstwo Oświaty udzieliło zezwolenia na dalsze istnienie 2 prywatnym gimnazjom żydowskim w Wilnie, wyznaczając do nich nowych dyrektorów.

Nowe lotnisko w Nowym Jorku

NOWY YORK. (Elta). W dniu 1 kwietnia zostało oddane do użytku nowe lotnisko w Nowym Yorku. Budowa lotniska kosztowała 7,5 milionów dolarów. Z okazji otwarcia wyleciał z lotniska do Europy olbrzymi komunikacji powietrznej „Yankee Clipper" wiozący ze sobą 2.500 klg ładunków pocztowych.

Na drodze do historycznego pojednania Kościołów

Jak donosi Siegodnia Watykan czyni staranie o pojednanie Kościołów: Katolickiego, Prawosławnego i Anglikańskiego. Narazie brak jest bliższych szczegółów co do kroków konkretnych przedsięwziętych w tym kierunku. Wiadomym jest jednak, że zasadnicze sprawa pojednania dwóch pierwszych Kościołów znajduje się na dobrej drodze.

Przegląd prasy zagranicznej

„Z Poznania do Posen"

„Deutsche Allg. Zeitung" w numerze 135/136 publikuje korespondencję Wilhelma von Chmielewskiego z Poznania:

Miałem możność rozmawiać z dr. Scheffberem, burmistrzem m. Poznania, który stanął na czele zarządu miejskiego w połowie września ub. roku, a więc wtedy, gdy wkroczyły do miasta wojska niemieckie. „Do pomocy stawił się tylko jeden radny, gdy obejmowałem urzędowanie. Później dopiero stworzyliśmy cały komplet urzędniczy z Niemców miejscowych, oraz przybyłych z Rzeszy i z Nadbałtyki; wszyscy oni pracują w wielkiej zgodzie i przyjaźni. W ten sposób tych około 28 tysięcy Niemców bałtyckich otrzymało swoją ojczyznę, t. j. każdy z nich właściwe miejsce we własnym zakresie pracy.

W chwili obecnej władze miejskie opracowują plan rozbudowy miasta. W dzielnicy zachodniej powstać mają osiedla mieszkaniowe, na północy domki z ogródkami, na wschodzie zaś osiedla robotnicze i zakłady przemysłowe.

„Biała Księga" niemiecka

„Koenigsberger Allg. Zeitung" z dn. 31 marca pisze w artykule wstępnym:

Opublikowanie przez Niemcy dokumentów dyplomatycznych z aktów polskiego M. S. Z. zostało przyjęte przez cały świat jako wydarzenie pierwszej wagi. Olbrzymie echo jakie wywołała niemiecka publikacja, świadczy, iż ta biała księga jest traktowana jako dokument, który rzuca światło na kulisy wypadków, poprzedzających bieżącą wojnę... Dokumenty dają tylko wycinek z intrygi, uknutej na długo przed wojną przeciw Niemcom; ale i nie przeciw samym tylko Niemcom. Ale ten wycinek, który zawdzięczamy zajęciu Warszawy przez nasze oddziały wystarcza, by stwierdzić, iż działalność podżegaczy wojennych związać z działalnością międzynarodowego żydowstwa...

Opublikowanie tych dokumentów rzuciło snop światła na rolę, którą odegrali posłowie St. Zjednoczonych w Europie. Ci posłowie nietylko wmieszali się do konfliktu europejskiego, a w sposób iście demokratyczny popierali w krajach zachodnio-europejskich działalność partyj podżegaczy wojennych.

Obok artykułu znajdujemy liczne cytaty z pism zagranicznych, dotyczące opublikowania przez Niemcy nowej białej księgi. Kilka opublikowanych dokumentów dotyczy próby wciągnięcie Szwecji do frontu aliańskiego jeszcze przed wybuchem wojny.

W Wilnie powstaje fabryka superfosfatu

W tych dniach na naradzie międzyministerialnej zdecydowano zasadniczo kwestię budowy w Litwie fabryki superfosfatu, który dotąd importowano w ilości 120.000 ton rocznie. Budowy fabryki podjął się Zw. Spółdzielni Rolniczo - Handlowych Lietukis. Ma on uzyskać monopol na handel superfosfatem. Jako miejsce nowej fabryki wymieniono jest Wilno, oraz okolice portu przy ujściu rzeki Świętej. Decyzja w tej sprawie zapadnie na następnej naradzie międzyministerialnej.

SZPILKI

— Wiesz, linia Zygfryda ciągnie się wzdłuż linii Maginota?

— Tak. to mają być dwie równo-poległe...

* * *

Gazety podały, że na linji Maginota nie będzie ślubów. W celach, propagandowych mają tam wystawić Fredry „Śluby panieńskie" czyli „Magnetyzm serc"...

* * *

— Echa karnawału:

Na jednym z balów kostiumowych w pewnym kraju zaaresztowano damę, która była zupełnie naga i nosiła tylko skromny listek figowy.

Gdy ją zapytano, czy nie zdaje sobie sprawy z tego, że obraża moralność publiczną — odpowiedziała:

— Nie! Jestem przebrana za samowystarczalność gospodarczą!...

As.

Teatr na Pohulance

Moralność pani Dulskiej

Tragikomedia kołtuńska w 3 aktach Gabrieli Zapolskiej. Reżyserja St. Perzanowskiej, dekoracje Ujejskiego.

O tej sztuce powiedziano kiedyś, że jest nie satyrą, a złośliwą plotką, porachunkiem osobistym. Istotnie, po trzech aktach tego szczęścia w teatrze znaczna część publiczności idzie na czwarty akt do siebie, do domu, a podnosząca się na początku sztuki kurtyna odsłania wszystkim „samotnym" z widowni wspomnienie jakże jeszcze i dziś licznych w Wilnie „pokoi do wynajęcia" w tym samym stylu... Na taką sztukę — choć graną już w kostiumach — wciąż jeszcze patrzymy z przykrością osobiście zainteresowanych.

Żeby tę nieszczęsną pępowinę zerwać i w ten sposób umożliwić czystą delektację artystyczną utworem czołowej naszej naturalistki — tak doskonale scenicznym, tak pełnym różnorodnych i dobrze wymierzonych efektów teatraln, — trzeba mu odjąć akcenty pasji bezpośredniej, a to przez mistrzostwo stylu. Powiedziałbym że trzeba tę Dulską tak cieniować jak teatr Stanisławskiego cieniował Czechowa. Wyobraźmy sobie „Wiśniowy sad" grany z pasją — toż byłaby agitka polityczna za reformą rolną i nic więcej... Także paralelizm między zmianą kostiumu współczesnego na historyczny a zmianę stosunku aktora do roli (t. zn. chodzi o coś więcej niż przystosowanie się do kostiumu) zasługiwałby na rozwagę.

„Dulska" wznowiona grana była z pasją... Wywoływało to gromkie oklaski, ale i zmęczenie — po obu stronach rampy — P. Jasińska-Detkowska, specjalistka wileńska od roli tytułowej obnosiła po scenie jak złośliwą ale wierną karykaturę barchany i zasady moralne, wywołując wśród publiczności... plotki na temat znajomych pań z miasta w tym samym stylu... Niezawodną jej partnerką była pani Radczyni — Wanda Stanisławska, umiejętnie przechodząc od wulgarnej brutalności do sprytnych scenek kameralnej „subtelności". Zbyszka grał p. Duszyński, główny bodaj wyraziciel „pasji" w całym przedstawieniu. Odbyło się to trochę kosztem a t m o s f e r y tej postaci. Natomiast scena jego z Melą, stonowana przez miękką grę p. Sierskiej należała do najlepszych scen wieczoru. P. Szaflarska trochę przeintelektualizowała swą Hesię — była to już nietylko pełen temperamentu i sprytu podlotek, ale prawdziwy demonek, kandydatka na przyszłą nie Dulską, ale super-Dulską z Celine'a, nie z Zapolskiej. Dobrze utrafiona była Hanka p. Brzezińskiej — naturalna, nie afektowna a silna w scenach końcowych. Bardzo skrupulatnie wydobyła też całą treść ze skąpego tekstu p. Szczepańska — Tadrachowa. Pp. Świerszczewska (Lokatorka) i Pągowski (Dulski) dali postacie przyjemnie delikatne, powiedziałbym właśnie czechowskie.

Dekoracje p. Ujejskiego wywoływały szmer uznania. Trafne, sprawiedliwe i bezlitosne — jak wyrok sądowy.

Teatr „Lutnia"

Recital baletowy Marii Martówny

W cyklu popołudniówek, poświęconych solistom, żadna może nie była tak potrzebna jak recital taneczny primaballeryny. — Taniec redukuje się w operetce trochę do zapełnienia dziur, trochę do rodzynek w cieście, tancerze zaś, ofiarujący swą sztukę instytucji, niemal jako „sztukę stosowaną", zależni od libretta, od warunków sceny itd., więcej nieraz energii poświęcić muszę szkoleniu zespołu niż własnej sztuce. Recital autonomiczny jest więc okazją do odegrania się, należnym rewanżem.

W warunkach wileńskich recital tak powszechnie lubianej tancerki zmienił się w uroczystość prawie rodzinną. Sala wypełniona po brzegi, kwiaty, oklaski... Jeśli chodzi o sam taniec, to jednak wpływ wieloletniego charakteru pracy zrobił swoje — nie produkcje „klasyczne", a tańce charakterystyczne stanowią dziś mocny atut tancerki. A więc „Tango z wachlarzem" (do muzyki Ibanera), a zwłaszcza urwisowski „Co ty, to ja", tańczony z dawno niewidzianym i powitanym gorąco J. Ciesielskim. Zgrana para musiała ten taniec bisować. Z dwuch większych układów baletowych: „Rapsodia" (Liszta) i „Tajemniczy żebrak" (Malinowskiego) wyróżnić jako układ trzeba ten ostatni. W obu bardzo przyjemnie wypadł drugi partner Martówny, p. Borkowski. Zabawniutko i z prawdziwym zacięciem tańczyła też mała dziewczynka, Wandzia.

L. Sempoliński i Wyrwicz-Wichrowski urozmaicili program wesołymi skeczami i piosenkami.

Józef Maśliński.

Życie muzyczne

VI Koncert Symfoniczny

Muzyka Maxa Regera († 1916) z dużą trudnością torowała sobie drogę nawet w samych Niemczech. Bogata twórczość tego kompozytora nosi na sobie silne piętno intellektualnej pracy, która wysuwa się na plan pierwszy. Reger jest wspaniałym budowniczym, ale w utworach jego trudno jest znaleźć ową iskrę natchnienia, która oszałamia i porywa każdego. Wariacji na słynny temat z sonaty A-dur Mozarta nie potrafiły narzucić nam konieczności swego bytu. Oczywiście końcowa fuga zainteresuje fachowca ale cóż z tego ma słuchacz?

Ten żywioł muzyczny, który porywa i zachwyca bije z pierwszego pomysłu wspaniałej symfonji g-moll Mozarta lub z pierwszych aktów perły literatury fortepianowej — koncertu A-dur. To już właśnie muzyka, w swojej najczystszej postaci, nie potrzebująca żadnych komentarzy ani gloss.

Z kompozytorami litewskim podjąłbym chętnie dyskusję na zasadniczy temat: czy narodowość muzyki jest bezwzględnie uwarunkowana używaniem motywów ludowych. Twierdzę stanowczo, że nie. Piszę o tym na marginesie poematu młodego kompozytora litewskiego A. Budriunasa pt. „Wizje na Kurhanach" wykonanego na ostatnim koncercie. Zdolny ten muzyk pokazał swoje techniczne możliwości w bardzo dodatnim świetle. Dobre rozmieszczenie planu i cieniów, zręczne użycie blachy — zwięzłość i lakoniczność poematu są jego dobrą stroną. Motywika osnuta na tematach ludowych użyta jest bardzo zręcznie i z dobrym smakiem. Autor był uczniem p. Gruodisa; uczniowie tego pedagoga wydają bardzo dobre świadectwo o swym mistrzu, który wzajemnie daje swym wychowankom doskonałe podstawy techniki kompozytorskiej.

Solistką wieczoru była p. Birute Nasvytyte-Smetoniene, pianistka o bardzo dużym zaawansowaniu technicznym, pokonująca z łatwością trudności koncertu Mozarta. Mimo zasłużonego powodzenia i oklasków utalentowana artystka nie chciała zagrać na bis. P. Dvarionas dyrygował bardzo sprawnie i dobrze, chociaż niektóre tempa w symfonii Mozarta były stanowcza zbyt szybkie.

(sl).

Kogo obowiązuje i jak się będzie odbywać rejestracja?

Wczoraj ukazało się zarządzenie komisarza do regulacji spraw uchodźców wojennych o rejestracji wszystkich mieszkańców przede wszystkim Wilna jak i całej Litwy, nie posiadających obywatelstwa litewskiego, prawa na pobyt w Litwie i nie będących uchodźcami.

KTO POWINIEN SIĘ REJESTROWAĆ?

W myśl tego zarządzenia w okresie od 1 kwietnia br. do 15 maja **wszyscy nie posiadający obywatelstwa muszą zarejestrować się we właściwych ich miejscu zamieszkania komisariatach policji.** Termin ten dotyczy mieszkańców Wilna i okręgu. Mieszkańcy innych miejscowości muszą zarejestrować się w dniach od 1 bm. do 1 maja br.

Zarządzenie to nakłada w praktyce obowiązek rejestracji na wszystkich bez wyjątku mieszkańców, którzy nie mają uregulowanej sprawy stosunku do państwa litewskiego. A więc na tych którzy nie posiadają ani paszportów obywateli litewskich, ani zaświadczeń uchodźczych, ani pozwoleń na pobyt w Litwie itp.

Nie gra żadnej roli ilość lat zamieszkiwania na jednym miejscu. Do rejestracji muszą się stawić także wszyscy ci, którzy mieszkają tu po 15, 20, 30 i więcej lat, **lecz nie mają obywatelstwa** i nie zabiegają o nie.

Żony i dzieci (ponad 17 lat) tych osób, które uzyskały paszporty litewskie, muszą się rejestrować w tym wypadku, jeżeli nie wszczęły same starań o uzyskanie dla siebie paszportów litewskich.

Dzieci do lat 17 nie podlegają rejestracji indywidualnej, będą one wpisywane na karty rejestracyjne rodziców.

Dzieci do lat 17 nie posiadające w Litwie rodziców albo sieroty muszą rejestrować się przy pomocy kart indywidualnych.

KTO NIE PODLEGA REJESTRACJI?

W okresie oznaczonym mogą **nie rejestrować się ci wszyscy, którzy wszczęli starania w sprawie uzyskania obywatelstwa litewskiego i których podania nie są jeszcze załatwione.**

Trzeba jednak posiadać pokwitowanie władz, stwierdzające, że się wszczęło tę sprawę. W wypadku negatywnego załatwienia sprawy, należy zarejestrować się w ciągu 3 dni od otrzymania odmownej odpowiedzi.

Jeżeli głowa rodziny ma sprawę paszportową w toku, to nie zwalnia to ani żony jego ani dzieci (ponad lat 17) od obowiązku rejestracji.

PORZĄDEK REJESTRACJI

O dacie rozpoczęcia masowej rejestracji komisariaty powiadomią zainteresowanych przy pomocy specjalnych ogłoszeń. Jak nas informują rozpocznie się ona 4 lub 5 bm., to jest jutro lub pojutrze. Każdy komisariat ustali alfabetyczny porządek zgłaszania się petentów.

Rejestrujący się będą wypełniali blankiety prawie identyczne z tymi, które wypełniali uchodźcy. Blankiety te można będzie zabierać do domu dla wypełnienia i zwrócić w oznaczonym terminie. Władze apelują do zainteresowanych o czytelne ich wypełnianie, ponieważ źle wypełnione będą bezwzględnie odrzucane.

Przy zwracaniu wypełnionych blankietów należy posiadać dwie fotografie i dokumenty, stwierdzające tożsamość. Dokumenty te muszą posiadać fotografię. Jeżeli zaś będą nie wystarczające dla stwierdzenia personalii to trzeba będzie dostarczać domową księgę meldunkową.

Dokumenty, okazywane przy rejestracji nie będą zabierane. Zwróci się je petentowi albo odrazu albo jeżeli nie zdąży się go załatwić odrazu — po paru dniach razem z gotowym zaświadczeniem.

Nazwiska na zaświadczeniach będą wypisywane w tym samym brzmieniu zasadniczym jak i na okazywanych dokumentach jedynie tylko w pisowni litewskiej. (w)

Nowy dyrektor elektrowni miejskiej

Wczoraj objął urzędowanie nowomianowany dyrektor elektrowni miejskiej p. J. Smelgevičius. (w)

Projekt budowy gmachu teatru w Wilnie

„Laikas": W końcu r. b. upływa 20-lecie istnienia teatru państwowego. Przy tej okazji o ile warunki będą odpowiednie projektuje się utworzenie Funduszu Budowy nowego gmachu teatralnego. Nowy gmach stanie w Wilnie, jak to już było projektowane. (N)

Rozporządzenie Kom. Regulacji Cen w sprawie handlu zagranicznymi trunkami alkoholowymi

Na podstawie ustawy o nadzorze nad cenami, Komisarz Regulacji Cen ustalił następujące warunki handlu zagranicznymi trunkami alkoholowymi:

Hurtownicy - importerzy sprzedając zagraniczne trunki alkoholowe w dostawę mogą doliczać procent zarobku brutto nie wyższy niż:

1. Dla trunków zagranicznego rozlewu sprzedawanych w ich oryginalnych naczyniach:

a) dla handlu hurtowego — 18 procent.

b) dla handlu detalicznego — 28 procent.

2. Dla trunków miejscowego rozlewu:

a) dla handlu hurotowego — 18 procent.

b) dla handlu detaliczngo — 36.5 procent.

Procent zarobku brutto oblicza się od ceny netto franco skład t. zn. cena zakupu netto z cłem, kosztami oclenia, opłatą licencjalna, ekspedycyjną, banderolami, uiszczonymi kosztami przewozu do składów, własną ceną naczyń (gdy się rozlewa w miejscu) i uiszczonym wynagrodzeniem za nadzód celny przy rozlewie.

Sklepy z trunkami alkoholowymi, sklepy gastronomiczne, kolonialne, sklepy z drobnymi artykułami spożywczymi, sklepy, gdzie się sprzedaje zagraniczne trunki alkoholowe na wynos, mogą doliczać procent zarobku brutto nie wyższy, niż:

a) dla trunków zagranicznego rozlewu sprzedawanych w ich oryginalnych naczyniach: — 12 proc.

b) Dla trunków miejscowego rozlewu — 15 proc.

Procent zarobku brutto liczy się od cen sprzedawanych hurtowników-importerów. Przy kalkulowaniu cen handlu detalicznego wolno centy do 50 centów liczyć za 50 centów, zaś powyżej 50-ciu centów — za jeden lit. Hurtownicy-importerzy winni prowadzić księge kalkulacyjna, w której winny być wpisywane drobne kalkulacje sprzedawanych przez nich trunków zagranicznych.

Winni wykroczenia wobec niniejszego zarządzenia karani są podług ustawy o nadzorze nad cenami.

Niniejsze zarządzenie obowiązuje z dniem ogłoszenia. Zarządzenie Komisarza Regulacji Cen V. Ž. Nr 635 poz. 4681 anuluje się.

Zmiany w rozkładzie jazdy pociągów

Jak już donosiliśmy, w numerze wczorajszym z dniem 1 kwietnia r. b. wszedł w życie nowy rozkład jazdy pociągów na kolejach litewskich.

O ile chodzi o Wilno poniżej podajemy czas przyjścia i odejścia pociągów na ważniejszych szlakach komunikacyjnych.

Z Wilna do Kowna pociągi obecnie odchodzą w następujących godzinach: 4.26; 8.50; 15.30 (ten ostatni pociąg w dni przedświąteczne odchodzi z Wilna o godz. 14.40). Następne kolejne pociągi odchodzą o godzinach: 18.05 i 20.00-ej.

Z Kowna do Wilna przybywają pociągi: o 7.37; 10.07; 14.32; 18.45 (w dni przedświąteczne pociąg ten przychodzi o godz. 17.32) i ostatni pociąg przybywa o godz. 22.48.

Do Turmont — pociągi odchodzą o godz. 7.55 i 15.25.

Z Turmont — o 7.30 i 16.47.

Do Vareny (Oran) 7.50 i 15.45 (w dni przedświąteczne pociąg ten odchodzi o godz. 14.53).

Z Vareny (Oran) — 7.05 i 14.18.

Poza tym z dniem 1 kwietnia nastąpiły zmiany w rozkładzie jazdy pociągów podmiejskich.

(x)

KRONIKA

Kwiecień 3 Środa	Dziś: Ryszarda Jutro: Izydora Wschód sł. g. 4 m. 51 Zachód sł. g. 17 m. 55

Dyżury aptek:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Chróścickiego — Aušros Vartu g. (Ostrobramska) 25; Filemonowicza — Didžioji g. (Wielka) 29; Jundziłła — Gedimino g. (Mickiewicza) 33; S-ów Mańkowicza — Algirdo g. (Piłsudskiego) 30 i Sarola — Užupio g. (Zarzecze) 20.

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka Antakalnio g-ve 42 (Antokolska); Szantyra Savanoriu aleja 10 (Legionowa); Zajączkowskiego Vytauto g. 22 (Witoldowa).

— Listy lotnicze z Litwy do ZSSR. Urzędy pocztowe na terenie całej Litwy przyjmują już listy lotnicze do ZSSR. Dotyczy to nietylko terenów przyłączonych ostatnio do ZSSR, a należących do Polski ale również i miast centralnych w ZSSR jak Moskwy i Leningradu. (k)

— Ulgi w podatku lokalowym dla rzemieślników. Lokale wykorzystywane przez warsztaty rzemieślnicze zostały zwolnione od podatku lokalowego. Powstało jednak pytanie jak należy postępować w wypadku, gdy część lokalu zajęta jest przez warsztat, część zaś przez mieszkanie prywatne właściciela.

W tej sprawie delegacja rzemieślników wileńskich została przyjęta przez inspektora podatkowego. Sprawę tę wyjaśniono w sposób następujący: Rzemieślnik, który zechce uzyskać zniżkę podatku lokalowego proporcjonalnie do zajmowanego przez warsztat części mieszkania powinien złożyć odpowiednie oświadczenie u władz podatkowych i okazać świadectwo przemysłowe. To wystarczy dla uzyskania zniżki podatku. (w)

— Epidemja meningitis w Wilnie. W Wilnie w ostatnich dniach wzrosła nagle liczba zachorowań na nadgminne zapalenie mózgu: (meningitis). Chorują przeważnie dzieci. Zachorowania są liczne. Zdarzyło się kilka wypadków śmiertelnych. (w)

— GRZYWNY ZA PĘDZENIE I PRZECHOWYWANIE SAMOGONU

Wileński Sąd Grodzki po rozpatrzeniu spraw o produkcji i przechowywaniu samogonu skazał następujące osoby Bartoszewicza Wacława i Purkiewicza Izydora, gminy rzeszańskiej po 500 lt., Czirków Szymona i Marię, gm. rzeszańskiej po 750 lt., Bartoszewicza Edwarda, gm. rzeszańskiej 450 lt., Podlipskiego Adama, Czirkę Piotra i Czirkarę Joannę, zam. gm. rzeszańska po 300 lt., Katarzynę Symonowiczową, Petronelę Foberowa, gm. rzeszańskiej po 600 lt. i 6 miesięcy więzienia (Symonowiczowa na 6 miesięcy więzienia warunkowo). Za tajne pędzenie samogonu ukarano: 1. Awlę Antoniego zam. w Wilnie, ul. Belmont 45— 600 lt. i 6 mies. więz. warunk., 2. Mikulskiego Bolesława, gm. miednickiej — 600 lt. i 6 mies. więzienia. 3. Sokołowskiego Wincentego, Pilota Piotra i Pilota Jana, gm. miednickiej po 600 lt. i po 6 mies. więzienia. (Nr)

— CHÓR IZBY PRACY. Wileński Klub Kulturalny Izby Pracy organizując i porządkując życie kulturalne miejscowych robotników i pracowników organizuje chór i orkiestrę. Pierwsza repetycja chóru robotników i pracowników odbędzie się dnia 5 kwietnia o godz. 19 w lokalu Klubu Kulturalnego Izby Pracy Didžioji g. 34 (d. Wielka).

Zaprasza się wszystkich, którzy się zapisali i chcą uczestniczyć w chórze.

Na kierownika muzyki i chóru Klubu Kulturalnego zaproszony został Edward Pilipaitis. (N)

— Spieszcie plombować swoje towary, termin upływa 1 maja r. b. Wszelkie formalności przy Urzędzie Celnym załatwia Kanc. Dom Eksp. E. Strakun, Didžoji g. (Wielka) 22 tel. 2-93.

Ofiary

Bezimiennie lt. 2 dla chorej na gruźlicę nauczycielki.

Ostrzeżeni[e]

Jan, chcąc zbadać wojny szan[se]
Układał codzień pasjanse,
Umiał ich układać mnóstwo,
A wierzył w każdy jak w bó[stwo]

Na dzień naprzód przewidywa[ł]
Że się zacznie ofenzywa,
A gdy to się nie sprawdzało
Nie mógł zasnąć przez noc ca[łą]

Po półroczu takich praktyk
Ze zmartwienia schudł jak p[...]
Stracił humor i apetyt
I rozlenił się niestety.

Musiał więc wysprzedać sprz[ęty]
z domu jest usunięty,
Dziś namiętny pasjansista
Z darmowych obiadów korzys[ta]

Oto macie, moi państwo,
Do czego wiedzie karciarstwo[...]
Miłosierdziu bliźnich i Bogu
Polecam ofiarę wojny i nałogu

Xar X[...]

Sprostowanie

„Dowiadujemy się, że wia[do]mość o mianowaniu p. T. [Na]gurskiego na kierownika Ce[ntr.] Biura Stat. jest nieścisła. [...] Nagurski został powołany j[...] doradca naukowy Centr. Bi[ura] Statyst. w Wilnie na stano[wis]ko płatne według XII kat[...] rzędniczej.

Nie pozwolono zmniejszy[ć] zarobków robotnikom

Wydawnictwo „Gazeta [co]dzienna" wydzierżawia w [...] nie drukarnię, w której pra[cuje] 17 najemnych robotników. [Nie]dawno administracja tego pis[ma] zwróciła się do Inpekcji Pr[acy] z prośbą o zezwolenie na zmn[iej]szenie norm zarobkowych [za]trudnionych w drukarni [pra]cowników.

Niedawno kwestię tę roz[pa]żała komisja do określe[nia] norm zarobkowych robotni[ków] przemysłowych, która pro[śbę] wydawnictwa „Gazety Codzi[en]nej" rozstrzygnęła negatyw[nie] t. zn. nie zgodziła się na zmn[iej]szenie norm zarobkow[ych] robotników. (L)

Około 200 wilnian odlitewszczyło nazwis[ka]

„Laikas": W „Vyr. Žin." opu[bli]kowano wykaz około 200 Wiln[ian] którzy przywrócili litewskie brz[mie]nie swym nazwiskom. (N)

Stan wody na Wi[lji]

Wczoraj poziom wód Wilii [pod]niósł się do **3 mtr. 20 cm i s[tale] wzrasta.** (w).

Pieszo z Litwy do Palesty[ny]

W kołach sjonistów - rewizj[oni]stów omawiany jest projekt zor[ga]nizowania zbiorowego marszu [...]szego kilkuset uchodźców Ży[dów] do Palestyny. (K)

Wieś Czyżuny w płomieniach

Wczoraj wieczorem wybuchł [pożar] ki poża we wsi Czyżuny, g[m.] olkienickiej.

Ogień wspomagany wiatrem [sze]rzył się z wielką szybkością, [obej]mując szereg domów i zabud[owań] gospodarskich. Pożar zlikwido[wano] dopiero nad ranem. Straty w[yrzą]dzone pożarem przewyższają 20 [ty]sięcy litów.

Przyczyna pożaru nie zosta[ła na] razie ustalona. Policja pro[wadzi] dochodzenie

Firma Bracia Jabłkowscy contra 11 krawcom chałupnikom

W Wileńskim Sądzie rejonowym rozpoczęła się wczoraj ciekawa sprawa cywilna, którą wytoczył były dyrektor nie istniejącej obecnie firmy „B-cia Jabłkowscy" w Wilnie przeciwko 11 krawcom chałupnikom, którzy w swoim czasie przez szereg lat pracowali dla oddziału gotowych ubrań tej firmy.

Tło sprawy przedstawia się następująco:

Przed wybuchem wojny kierownik działu konfekcji męskiej i damskiej poczynił szereg obstalunków u 11 krawców chałupników, stale pracujących dla firmy. Krawcy otrzymali towary oraz inne dodatki dla wykonania zamówień. W międzyczasie rozpętała się zawierucha wojenna. Wilno przeszło zmienne koleje losu.

Podczas pobytu władz sowieckich jak zeznali krawcy, zgłosili się oni do dyrektora firmy p. Kulikowskiego z wykonanymi zamówieniami, żądając zapłaty za pracę. Dyrektor firmy miał im powiedzieć, że nie zapłaci. Ponieważ firma uległa likwidacji, krawcy częściowo sprzedali zamówienia, częściowo zastawili je w lombardzie itd.

Obecnie dyrektor firmy zwrócił się do władz sądowych domagając się od krawców pokrycia wartości wydanych im towarów.

Wyroku w tej sprawie nie ogłoszono. (c)

DO DZIŚ ZAMÓWIONO 165 PRAC
W SUBSKRYPCJI GRAFIKI WILEŃSKIEJ

6. ROMANOWICZ WALENTY „Zamek trocki"
miedzioryt 23x15 cm. cena 6 lt.

Wiele osób chcąc upiększyć swoje mieszkanie umieszcza na ścianach co się da: pocztówki, wycinki z pism, kolorowe reprodukcje z niezawsze udanych obrazów, oleodruki i t. d. Aż się roi od tej pstrokacizny! Tymczasem upiększenie mieszkania zależy nie od ilości, tylko od jakości. Lepiej zawiesić jeden obraz ale dobry. Lecz dobry obraz jest drogi. **Grafika w tym wypadku ratuje sytuację — jest tania a posiada wartość oryginału** i w obecnych czasach z powodzeniem wyrugowuje mało wartościowe reprodukcje i oleodruki.

„Kurjer Wileński" urządzając subskrybcję daje możność swym **czytelnikom skorzystać z olbrzymiej zniżki**, gdyż prace graficzne w subskrypcji są **tańsze** niż normalnie na wystawach lub w sklepach.

Lista zamówień

1. **Gintyłłowna R.** ogółem szt. 12.
2. **Korttówna A.** og. szt. 16.
3. **Łuckiewicz S.** ogółem szt. 17 — dziś zak. p. Borkowski W.
4. **Rogiński B.** og. szt. 17.
5. **Rolicz St.** og. szt. 12 — dziś zak. p. Borkowski W.
6. **Romanowicz W.** og. szt. 38 — dziś zak. p. Borkowski W.
7. **Marcinkowski J.** og. szt. 36 — dziś zak. p. Borkowski W. i p. Mikołajmasówna J.
8. **Wróblewska K.** og. szt. 17 — dziś zak. p. Borkowski W.

W sprawie towarów podlegających cechowaniu

Wileńska Komora Celna podaje do wiadomości właścicieli przedsiębiorstw handlowych m. Wilna i okolic, że wobec kończącego się terminu cechowania towarów, ustalono następujący porządek w sprawie zakończenia prac związanych z cechowaniem,

1. Hurtownicy miasta Wilna, którzy pragną by cechowanie towarów odbywały się w ich własnych przedsiębiorstwach, winni złożyć w Wileńskiej Komorze Celnej podania do dnia 15 kwietnia.

2. Zamiejscy handlarze (ponad 10 km od miasta), którzy pragną by urzędnicy Komory Celnej byli delegowani do prac związanych z cechowaniem do ich przedsiębiorstw, winni złożyć w Wileńskiej Komorze Celnej podania do dnia 20 kwietnia 1940 r.

3. Wszyscy inni handlarze miejscy i zamiejscy, którzy mają towary do cechowania, winni złożyć w Komorze Celnej podania i przywieźć do Komory Celnej towary do cechowania do dnia 25 kwietnia 1940 r.

Informacji w sprawie cechowania towarów oprócz Komory Celnej udzielają następujące firmy ekspedycyjne:

1. **Litewski Lloyd Bałtycki**, Gedymina g. 22—1, tel. 373 i 3020.
2. **Wileński Kantor Ekspedycyjny**, Gedymina 24, tel. 3195.
3. **Kantor Ekspedycyjny „Estrakunas"** Didżioji g. 21, tel. 293 i 1433.
4. **Pełnomocnik Stacji Ekspedycyjnej miasta Kowna**, K. Czarpinskis, Gedymino g. 7—2.

Zaznacza się, że Komora Celna nie przeprowadza rejestracji towarów dla ich późniejszego cechowania. Wszystkie towary podlegające cechowaniu winny być nacechowane do dnia 1-go maja b. r. (L)

Nagrody literackie miasta Berna

(a) Zarząd miejski Berna szwajcarskiego przeznaczył pewną sumę w budżecie rocznym na nagrody literackie dla pisarzy berneńskich, zarówno znanych i zasłużonych, jak i początkujących. Po rozpatrzeniu kandydatów 1-szą nagrodę w wysokości 2 tys. fr. szw. przyznano noweliście **S. Gfeller**, II-ga, tysiąc-frankową, młodej pisarce **El. Miller**, pozostałe otrzymali: W. Barfuss i powieściopisarz **E. Heimann.**

Sensacyjny proces o zwrot 15 tys. litów

Sąd rejonowy w Wilnie rozpoznał w tych dniach niecodzienną sprawę cywilną. Chodziło o zwrot wygranej w sumie 15 tys. złotych, która padła podczas jednego z ciągnień polskiej loterii klasowej w wysokości 15 tys. złotych na los nr. 104.391.

Szczęśliwy los został nabyty przez niejaką Rywę Lepkowiczową. Los przechowywała jej córka, która po pewnym czasie zbiegła z domu i wyszła zamąż, wbrew woli rodziców za pewnego obywatela warszawskiego Z.

Los spłatał prawdziwego figla. na numer padła wygrana w wysokości 15 tys. zł. Wygranę zainkasował zięć Lipkowiczowej.

Teściowa zarządała zwrotu pieniędzy, a gdy takowych nie otrzymała skierowała sprawę do sądu. Proces przeszedł przez kilka instancyj i normalny bieg ciekawej tej sprawy zakłócony został wypadkami wojennymi.

Obecnie sprawa została wznowiona. Na rozprawie w charakterze gł. świadka dowodowego wystąpił kolektor, który stwierdził, że sprzedał szczęśliwy los Lipkowiczowej, która była jego prawowitą właścicielką.

Na tej podstawie sąd zasądził od zięcia na rzecz Lipkowiczowej 15 tys. litów. Na tym jednak nie koniec sprawy. Pozwany zapowiedział odwołanie i sprawa szczęśliwego losu znajdzie się jeszcze w drugiej instancji. (c)

TEATR I MUZYKA

Teatr „POHULANKA"

„Moralność Pani Dulskiej" — na przedstawieniu wieczorowym!

Dziś, w środę dnia 3 kwietnia o godz. 19-tej punktualnie — Teatr „Pohulanka" gra komedię w 3-ch aktach Gabrieli Zapolskiej **„Moralność Pani Dulskiej"** z p. Ireną Jasińską-Detkowską w roli tytułowej. Reżyseria Stanisławy Perzanowskiej. Oprawa dekoracyjna Wacława Ujejskiego.

Teatr Muzyczny „LUTNIA"

Dziś o godz. 7 wieczór jedna z najpiękniejszych operetek Kalmana **„Król skrzypków"**.

Od dnia dzisiejszego przedstawienia wieczorne rozpoczynać się będą o g. 7 w.

Słynna operetka J. Straussa **„Zemsta nietoperza"** wejdzie na repertuar Teatru „Lutnia" w piątek najbliższy.

Teatr „Niebieski Pajacyk"

(b. Mała Sala Miejska, Arklio 3 (Końska)

W niedzielę 7 kwietnia o godz. 13-ej w Małej Sali Miejskiej Końska 3, grana będzie bajka **„Kopciuszek"**. Bilety sprzedaje cukiernia Rudnickiego Gedymina 1.

RADIO

ŚRODA, dnia 3 kwietnia 1940 r.

WILNO — 6.30—7.30 Z Kowna. 12.00—12.15 Z Kowna. 15.00 Z Kowna. 15.40 Wiad. wileńskie. 15.50 Wiad. po polsku. 16.05 Muzyka instrumentalna i wokalna Szumana. 16.45 O. Miciute: T-wo literatury i sztuki literatów wileńskich. 17.00 Gra kapela lekkiej muzyki. 17.45 J. Levonas: Rozwój przemysłu litewskiego (po polsku). 18.05 Z Kowna. 18.30 Wiad. wileńskie. 18.40 Wiad. po polsku. 19.00 Z Kowna. 19.15 Rozmait. muzyczne. 19.25 Lekcja jęz. litewskiego. 19.40 Gra skrzypek J. Zakheim. 20.00 Z Kowna. 22.00—22.30 Muzyka rozrywkowa.

KOWNO — 6.30 Modl. czas. 6.35 Wiad. pogoda. 6.50—7.30 Muzyka poranna. 12.00—12.15 Czas, wiad., pogoda. 15.00 Muzyka obiadowa. W przerwie 15.30—15.40 Wiad. 16.05 Z Wilna. 16.45 Dla rolników. 17.00 Z Wilna. 17.45 Poradnik zdrowia. 18.05 B. Bruns: Koncert na fagot i fortepian. 18.20 Arie z op. „Żydówka" i „Bal maskowy". 18.30 Z Wilna. 18.40 Przegląd dnia. 19.00 Czas, wiad., pogoda, program na dzień następny. 19.30 Rozmait. muz. 19.40 Z Wilna. 20.00. Kwartet męski. 20.30 Na tematy teatralne. 20.45 Recital fortepianowy pianisty A. Vainiuno. 21.15 „Nasze morze". 21.30 Debussy: Pudełko z zabawkami. 21.50—20.00 Wiadomości.

Poszukiwanie zaginionych

Jadwiga Kontym nauczyc. emer. z pow. sokolskiego. Poszukuje Marian Ciemniewsk Ignalino, nadleśnictwo.

Odkrycie litewskiej sztuki ludowej

(Dokończenie)

2. WŁAŚCIWE ODKRYCIE

Właściwe odkrycie litewskiej sztuki ludowej, łączę z zainteresowaniem się nią, z rysowaniem jej obiektów. Jeżeli pominąć odtwarzanie ubiorów włościan litewskich, sięgające nawet początków XIX w. (np. rysunki chłopów litewskich i żmudzkich Norblina), to pierwszym bodaj odtworzeniem jej zabytków są rysunki Alfr. Römera, zamieszczone w 40-tym numerze „Tygodnika Illustrowanego" z r. 1860 i przedstawiające kilka zdobnych krzyżów z pow. „nowoaleksandrowskiego" (Jeziorskiego). Pewne też zainteresowanie krzyżami zdobnymi zdradza również praca J. B. pod słowem „Żmujdź" w encyklopedii Olgelbranda. Czytamy tam o krzyżach żmudzkich: „Te krzyże i posągi mają styl sobie właściwy; cieśle i stolarze przyjęli może z pogańskich jeszcze czasów tradycyjny postument, galeryjkę i daszki, którymi upiększają szczyt budowli. Rzecz dziwna lud żmudzki tak jest psotny, że trudno gospodarzowi gdzie drzewko wyhodować na ogrodzenie placu albo płota, który co rok przestawiać musi, a krzyże próchnieją na miejscu, same upadają ze starości. Ptaszek zakłada w nich swoje gniazdka i zawsze się znajdzie ktoś, co odnawia kwiaty na krzyżu, lub zdarty od wiatru rąbek na obrazie Zbawiciela. Dziwić się potem, że wielką boleścią przejąć się musiał lud żmudzki zamach Radziwiłłów dysydentów, którzy znosić nie mogli tej pobożności ludu, nazywanej przez nich bałwochwalstwem i nagle za Władysława IV obalili w całych dobrach Kiejdańskich krzyże".

Podobno ineresował się również krzyżami żmudzkimi ś. p. Stanisław Witkiewicz i zachęcał do ich rysowania. W każdym razie już w drugiej połowie XIX w. słynny zdobny krzyż litewski został już „odkryty", chociaż nie rozróżniano jeszcze wtedy właściwości regionalnych i tak np. Alfr. Romer pod krzyżami z pow. Jeziorskiego pisze „krzyże na Żmudzi", a Juliusz Kossak zdobi motywami krzyża z Litwy właściwej swoją ilustrację do wiersza o Żmudzi w „Pieśni o ziemi naszej" Wincentego Pola.

Istotniejsze jednak zainteresowanie krzyżami litewskim zaczyna się dopiero od r. 1900, więc już w wieku XX. Wtedy to pojawiać się zaczynają stosunkowo liczne ich reprodukcje i wzmianki o nich w różnych czasopismach polskich: w „Wiśle" (1900 r.), „Tygodniku Illustr." (1901 i 1902 r.) „Kraju" (1904 r.) itd.

Notujemy też dłuższe o nich rozprawy: ś. p. W. Szukiewicza „Krzyże zdobne w gub. Wileńskiej" z 18 rysunkami („Wisła" 4, XVII, 1903 r.), ś. p. M. Brensztejna „Krzyże i kapliczki żmudzkie" z 64 tablicami, Kraków 1906 r. i F. Krzywdy Polkowskiego „Krzyże na Litwie", „Materiały", zeszyt XII z 26 rysunkami. Kraków 1909 r. To są największe prace w tym przedmiocie przed rokiem 1912, kiedy to ukazuje się bogato ilustrowany album krzyżów litewskich (wydany przez litewskie Tow. Sztuk Pięknych) „Lietuviu Kryžiai" Vilnius 1912 z tekstem" d-ra Basanowicza i 79 tablicami z rysunkami A. Jaroszewiczinsa.

Przed wybuchem wielkiej wojny krzyże litewskie posiadały już swój rozgłos i budziły znaczne zainteresowanie. Warto też zauważyć, że Czurlonis wprowadził je do kilku swoich kompozycyj malarskich i rysunkowych.

Do początków XX w. wiedza o litewskiej sztuce ludowej ograniczała się właciwie tylko na zainteresowaniu się krzyżami. Teraz następuje odkrycie pomniejszych jej zabytków, jak np. zdobne prząśnice, kijanki, wieszaki do ręczników, instrumenty muzyczne „kankles" i różne inne przedmioty. Wielką niewątpliwie rolę w tym odkryciu odegrał św. p. Michał Brensztejn, autor pierwszych bodaj artykułów o całokształcie litewskiej sztuki ludowej. Obacz jego: Litwa — sztuka ludowa. Encyklop. Wielka Ilustr., Warszawa 1910, Ser. 1, T. XLIII. str. 615—616, oraz „The peasant art of Lithuania" w znanym wydawnictwie The Studio, w numerze specjalnym „Peysant art in Russia" 1912. Z pod jego pióra wyszły też „Przyczynki do etnografii Litwy, I — Zapomniane narzędzia, muzyczne, II — Maski ludowe na Litwie (Rocznik Tow. Przyj. Nauk w Wilnie. T. I. 1907, str. 133 — 143, 11 rys. w tekście).

Michał Brensztejn kolekcjonował także zabytki litewskiej sztuki ludowej i zgromadzone przez niego w początkach bież. wieku obiekty (ze Żmudzi) były nieraz reprodukowane w czasopismach polskich, że wymienię wydawnictwo Tow. Polska Sztuka Stosowana „Materiały"; zeszyt III. 1903 r.: „Tygodnik Wileński". Nr. 11 — 12, 1911 r.: „Wieś Ilustrowana" Nr. 9, poświęcony sztuce ludowej litewskiej i białoruskiej. 1913.

Nie wszystko jednak zostało wówczas odkryte. Odkycie właściwe głośnego dziś drzeworytu ludowego na Litwie nastąpiło dopiero w r. 1921, gdy kilkadziesiąt drzeworytów żmudzkich z teki Z. Łazarskiego pojawiło się na wystawie dawnych drzeworytów ludowych w Warszawie. W Polsce nie wiedziano jednak o ich pochodzniu po za niedokładną i mylną zresztą wzmianką, że pochodzą z jakiegoś klasztoru po-Karmelickiego na pograniczu Żmudzi i Prus. Pochodziły w istocie że Żmudzi północno-zachodniej i kilka lat później odkryto tam nie tylko deski drzeworytowe, ale dowiedziano się o zmarłych autorach, rodem z Dorbian w pow. Kretyngowskim, gdzie żadnego klasztoru nie było.

W r. 1922 pojawia się dłuższy artykuł J. Perkowskiego w 3 numerze pisma krakowskiego „Przemysł, rzemiosło, sztuka", zatytułowany „Malarstwo ludowe w północno - zachodnim skrawku Żmudzi", poświęcony ludowym malowidłom religijnym, malowanym przeważnie na drzewie. W latach też 20 bieżącego wieku wzrasta zainteresowanie ignorowaną dotychczas figuralną rzeźbą kapliczkową, owymi „świątkami" (w Litwie zwanymi „devukami") z kapliczek których jest teraz tyle w muzeach litewskich. W r. 1930 ukazuje się w Kownie obszerna i staranna praca P. Galaune „Lietuviu liaudies menas" z licznymi rysunkami i zdjęciami, obejmująca wszyskie działy litewskiej sztuki ludowej, największa dotychczas w tej dziedzinie. Stanowi ona ostateczny niejako etap odkrycia litewskiej sztuki ludowej. Ob. p. Galaune „Lietuviu liaudies menas" L. U. Humanitariniu Mokslo Fakulteto Leidinys, Kaunas 1930 — Vytouto Didžiojo-metai.

Tyle o odkryciu litewskiej sztuki ludowej. Możnaby coprawda napisać jeszcze jak dzięki wystawom w 20 i 30 latach bież. wieku poznały ją inne kraje: Italia, państwa Skandynawskie, Francja etc., ale brak na to miejsca. Dla tej samej przyczyny pomijam odkrycie jej na Litwie pruskiej, związane z nazwiskami: A. Bechcebengera, A. Boettichera, R. Dethlefsena i innych. Niemcy interesowały się w ogóle żywo lit. sztuką ludową pod zaborem pruskim już w XIX w., a w Litwie podczas okupacji niemieckiej w latach wielkiej wojny i to zainteresowanie przejawili wówczas nieraz piórem.

Dziś sztuka ludowa litewska przeszła przynajmniej w 50 proc. ze wsi do licznych muzeów, rozsianych po całym kraju i każdy ją z łatwością poznać może, a warto.

J. Perkowski.

Leidejas: Vytautas Staniewičius. Wydawca: Witold Staniewicz. Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis. „Zničius" spaustuve Drukarnia „Znicz" Vysk. Matulevičiaus g 4. Tel. 340